

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

Y.Koot

BEL/IOT

Telefoonnummer +31235144283

koote@noord-holland.nl

1 | 4

Betreft: informatie over gezondheidseffectscreening (GES)

Verzenddatum

18 MEI 2022

Kenmerk 1834658/1834660

Geachte leden,

Wij hebben u eerder per brief -kenmerk 1808128/1808131- geïnformeerd over het tijdpad voor de uitvoering van de aangenomen motie van de Tweede Kamerleden Leijten en Erkens en het landelijk traject windturbinennormen. In de Statencommissie RWK van 11 april jl. hebben wij naar aanleiding van vragen daaromtrent toegezegd u per brief te informeren over de zogenoemde gezondheidseffectscreening (GES) in relatie tot windturbines. En de mogelijkheden om de GES te verankeren in het milieueffectrapport dat voor windparken gemaakt moet worden ten behoeve van een vergunningaanvraag.

Uw kenmerk

Achtergrond

Met de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (RvS) van 30 juni 2021 over windpark Delfzijl Zuid Uitbreiding, zijn de algemene rijksregels uit het Activiteitenbesluit voor windturbines buiten toepassing verklaard, omdat aan deze regels geen Milieu Effect Rapportage (MER) ten grondslag ligt. De RvS heeft daarmee geen uitspraak gedaan over de normen zelf.

Om deze regels weer te kunnen gaan toepassen bij vergunningverlening voor windmolens moet door het rijk eerst een MER worden uitgevoerd. Het rijk werkt momenteel aan een planMER die zal worden gebaseerd op de meest recente inzichten van gezondheidseffecten voor omwonenden. Op basis van dit planMER zal het rijk opnieuw windturbinennormen gaan vaststellen in een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB). Het proces om deze normen vast te stellen duurt tot najaar 2023.

Met haar uitspraak heeft de RvS aangegeven dat het bevoegd gezag voor het verlenen van een vergunning op basis van een actuele, deugdelijke, op zichzelf staande en op de lokale situatie toegesneden motivering 'eigen' normen kan stellen aan een vergunning voor een windpark. Decentrale overheden kunnen gebruik maken van deze mogelijkheid voor het stellen van normen aan vergunningen voor windmolenparken op basis van een zogenaamde locatiespecifieke beoordeling om zo de verlening van vergunningen door te laten gaan.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Provinciale rol in relatie tot windturbines

Wij zijn bevoegd gezag voor gecoördineerde vergunningverlening voor windturbines van 5 tot 100 MW waar in de meeste gevallen ook de ruimtelijke inpassing toe behoort.

In afwachting van nieuwe landelijke normen mogen windparken- zoals hierboven geschetst- vergund worden met een zogenaamde locatiespecifieke afweging en daarbij behorende voorschriften.

Vooruitlopend op de nieuwe landelijke windturbinenormen kiezen wij ervoor om het aspect gezondheid een nog prominentere plaats dan nu al het geval is te geven in het milieueffectrapport voor windparken in het kader van de vergunningverlening door de provincie.

Gezondheid in de MER

Gezondheid is al standaard onderdeel van de MER ten behoeve van de vergunningverlening van een windpark. Hierin wordt de huidige gezondheidssituatie (referentiesituatie) van het woon- en leefmilieu omschreven op basis van onder meer geluid, slagschaduw en externe veiligheid. Ook geeft het MER het aantal en de ligging van woningen en andere gevoelige bestemmingen in het gebied weer.

Hoe een initiatiefnemer de gezondheidseffecten op de omgeving in een MER beschrijft, is vrijgelaten door de commissie MER. Een goede -door de commissie MER geaccepteerde en door RIVM en GGD erkende - methode voor het in beeld brengen van gezondheidseffecten is de GES: gezondheidseffectscreening.

Gezien de zorgen die er leven bij onze inwoners rondom gezondheid gaan we bij projecten waarvoor wij bevoegd gezag zijn een gezondheidseffectscreening vragen zodat bij de vergunningaanvraag van windturbines duidelijk inzicht wordt gegeven in de potentiële effecten van de turbines op de gezondheid van omwonenden. Door het uitvoeren van een gezondheidseffectscreening krijgt gezondheid een nog prominentere plaats in het MER en is daarmee een aanzienlijk belang om mee te wegen in het kader van de vergunningverlening c.q. ruimtelijke inpassing. Ook is een gezondheidseffectscreening, een goed hulpmiddel om in gesprek te gaan met de omgeving. Wij menen dat dit initiatief aansluit bij de opdracht om de participatie met alle betrokkenen goed te organiseren.

Wat is een GES

GES staat voor gezondheidseffectscreening. GES is ontwikkeld om bij ruimtelijke planvorming in beeld te brengen wat de gezondheidsrisico's zijn rondom enkele milieufactoren. Niet alleen de feitelijke situatie in de omgeving wordt daarbij in aanmerking genomen, maar ook het aantal blootgestelde mensen.

De GES is een gezondheidkundige vertaling van ruimtelijke milieu-informatie. Het maakt de gezondheidsrisico's (ook die lager uitkomen dan de geldende normen) zichtbaar. De GES is een screeningsinstrument, geen wettelijk toetsingsinstrument. Er is consensus bij diverse instanties (GGD, RIVM, commissie MER) over de wijze waarop het gebruikt en geïnterpreteerd kan worden. Bij deze methode worden op basis van de hoogte van een milieubelasting een GES-score, in verschillende kleurgradaties en milieugezondheidskwaliteit toegekend. Deze wordt meegenomen in de integrale afweging bij de vergunningverlening en kan leiden tot

aangescherpte maatregelen zoals hogere afstandsnormen of lagere geluidsbelasting.

Of de invoering van de GES ook leidt tot een bijstelling van de ambitie van de RES-opgave is nu nog niet te zeggen.

Hoe GES te borgen in beleid en vergunningverlening

Bij het ruimtelijk mogelijk maken van een windpark kunnen de resultaten van een gezondheidseffectscreening worden meegenomen in de besluitvorming. Hoe dit gebeurt kan worden vastgelegd in beleid.

In het Handboek voor een gezonde inrichting van de leefomgeving, van de GGD GHOR Nederland wordt aangegeven dat een maximale GES score van 5 geldt. Deze score is gekoppeld aan de oude norm 47 Lden/dB op de gevel.

GES-score	Milieugezondheidskwaliteit		
0	Zeer goed	Lichtgroen	Groen
1	Goed	Groen	
2	Redelijk	Lichtgeel	Geel
3	Vrij matig	Geel	
4	Matig	Lichtoranje	Oranje
5	Zeer matig	Oranje	
6	Onvoldoende	Rood	Rood
7	Ruim onvoldoende	Neonrood	
8	Zeer onvoldoende	Paars	

Wij zijn voornemens om -als sprake is van een GES-score van 5 of hoger- (in beginsel) geen goedkeuring te verlenen voor de vergunning voor het afwijken van het bestemmingsplan. Het is mogelijk om hierop uitzonderingen te formuleren. Verder zijn wij voornemens om bij een GES-score van 5 of hoger de initiatiefnemer eerst in de gelegenheid te stellen om het initiatief op zodanige wijze aan te passen (bijvoorbeeld door het treffen van additionele maatregelen) dat de GES-score hierdoor onder de 5 komt en een vergunning toch kan worden verleend.

Momenteel onderzoeken wij of borging in provinciaal uitvoeringsbeleid nodig is in het kader van transparantie in het besluitvormingsproces en om willekeur te voorkomen. Gezien de betrekkelijk korte periode waar dit beleid voor zou gelden -tot inwerkingtreding van de nieuwe landelijke normen- het geringe aantal verwachte aanvragen voor windparken in die periode en het feit dat gezondheid vormvrij al in de MER geborgd is, onderzoeken we ook de mogelijkheden om dit -zonder beleidswijziging- al in de praktijk van de vergunningverlening toe te passen. Hierover zijn wij onder meer in gesprek met de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG) die namens ons zorgdraagt voor de vergunningverlening van windparken.

Door het uitvoeren van een GES krijgt gezondheid een prominentere plaats in het MER en daarmee in de zogenaamde locatiespecifieke afweging bij de provinciale vergunningverlening. Het is daarmee maatwerk.

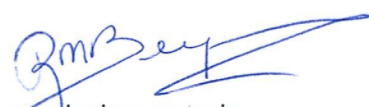
De gevraagde GES leidt niet tot aanpassing van de voorliggende partiële herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 en Omgevingsverordening Noord-Holland 2022.

Bij de verdere uitwerking van borging van de GES in de MER betrekken we ook de ervaringen die komende maanden opgedaan worden met de GES als onderdeel van het milieueffectrapport voor het windpark Noorder IJplas waarvoor wij het vergunningverlenend bevoegd gezag zijn.

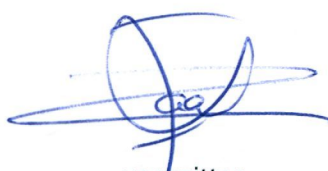
Zodra er meer duidelijkheid is hoe de GES te borgen is in de MER en in beleid en vergunningverlening informeren wij u.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

voorzitter

R.M. Bergkamp

A.Th.H. van Dijk